

רוזנטל פאולה ופריץ

דר' פריץ רוזנטל נולד ב- 1901 בגרמניה. פאולה (פרל, פנינה) רוזנטל (לבית חנכוביץ) נולדה ב- 1911 בפולניה. עלינו לארץ בספטמבר 1933 ביחד, מגרמניה. נישאנו באותו חודש בארץ ישראל, ברעננה. ב- 1934 קנינו את בית קוזלובסקי בעטרות. היו בו 2 חדרים ומרפסת ענקית שעליה צריף ששימש מטבח. הבית היה בחלק הגבוה של החצר, כשבחלק האחורי, הנמוך, היו רפת ולולים, מרחב לתליית כביסה ופינה למדורה לעשיית כביסה. בית השימוש היה ברפת. המשק כולו היה בעיגול החיצוני של הכפר, ליד היציאה האחורית של הכפר שהובילה לשדות ולכרמים.

בית קוזלובסקי היה שקוע בחובות גדולים, וכך נאלצנו לשלם את חובותיהם כדי שיאפשרו לנו לקנות את הבית הקטן. את הצריף פרקנו ושרפנו, כיוון שהיה מלא פשפים, והמטבח עבר לאחד משני החדרים. מעין מקלחת התקנו בחצר התחתונה. מיכל מים עמד למעלה על המרפסת ועל ידי משיכת חבל, המים נשפכו על מי שעמד למטה ליד הקיר בחלק התחתון של יסודות הבית. את המים הבאנו בחביות על גבי עגלה רתומה לסוס מבאר המים מחוץ לכפר שהייתה שייכת לערבי.

באותה שנה, 1934, קיבל בעלי, דר' פריץ רוזנטל, שהיה רופא, את המרפאה של עטרות ושימש כרופא במשרה חלקית. אני עזרתי לו במרפאה בחבישת פצעים וכו'. ב-1935 נולדה בתנו הבכורה אסתר. ב-1936 או 37 הצטרף אלינו חמי, ליאופולד רוזנטל, שעלה אז מגרמניה. (הוא נפטר ב-1941 ונקבר בעטרות).

בינתיים בנינו תוספת לשני החדרים, על המרפסת הגדולה, וכך היה לנו מטבח, חדר קטן, מזווה קטן וחדר מקלחת. בית השימוש נבנה ליד הרפת בשיטת ה"מושב והבור" תחתיו, במבנה קטנטן. מים עוד לא חוברו לכפר. באותה תקופה קיבלנו הלוואה לקניית פרות, כתוספת לפרה, למבכירה ולעופות הלול שהיו לנו עם קניית הבית. בנינו גם מבנה ללול נוסף שבתחילה שימש לגידול אפרוחים (אותם קנינו בכפר יהושע) ואחר כך שימש למגורים, כל זה בחצר התחתית, קרוב ללול ולרפת. עיבדנו שדה ליד החורשה של הכפר וכן כרם ענבים קטן ליד גדר הכפר בדרך לבור המים שנבנה לאגירת מי גשם.

ב-1939 נולדה בתנו עליזה. ב-1944 עזבתי את עטרות עם בנותיי, לאחר גירושי מדר' רוזנטל, שהמשיך לחיות בעטרות ולהיות שם רופא, בנוסף לעבודתו במחקר רפואי באוניברסיטה העברית בהר הצופים. בעלי החיים נמכרו ודר' רוזנטל לא ניהל יותר משק. ב-1948 עזב עם בני עטרות את הכפר בעקבות מלחמת השחרור, ועבר אתם לעיר יפו, שם קיבל חדר למגוריו. דר' רוזנטל לא זכה להיכלל ברשימת החברים שעברו לגור בוילהלמה (בני עטרות היום) וזאת בשל החלטת ועד הכפר שדרש ממנו פתאום כתנאי להמשך חברותו, עבודה במשרה מלאה כרופא הכפר, דבר שלא התאים לו. כך נשאר בחדר ביפו עוד כמה שנים.

נכתב מפיי פאולה על ידי אסתר ועליזה רוזנטל.